

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Sivil Toplum İniyatifi
Civil Society Initiative

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

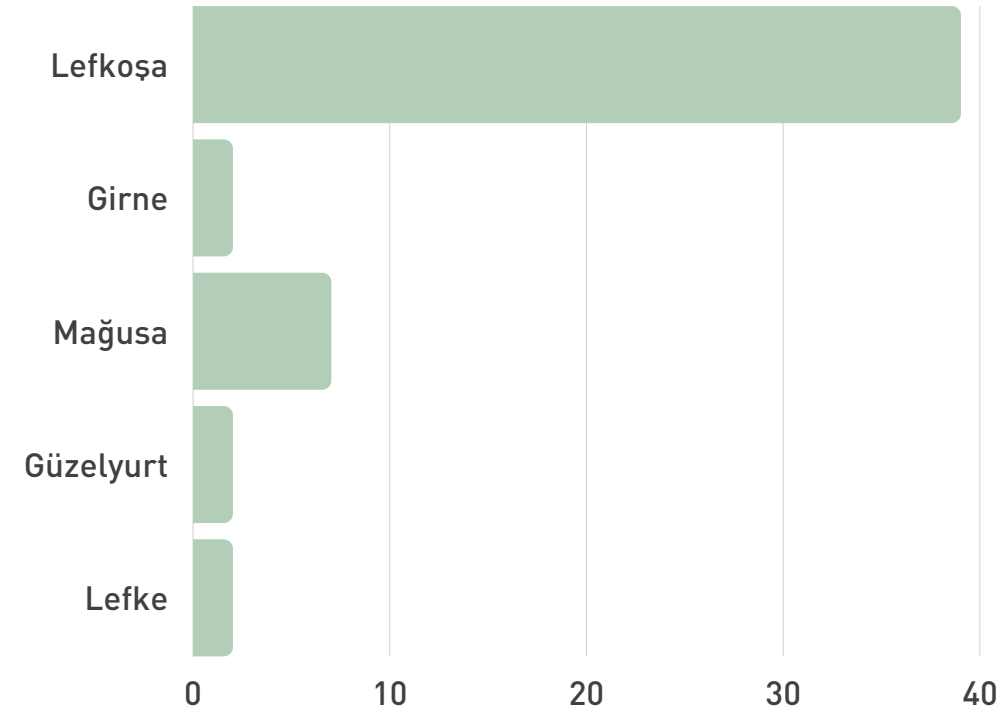
Anket Hakkında: Temel Veriler

01

Kıbrıs'ın kuzey kesimindeki sivil toplum örgütlerine yönelik anket çalışması; Sivil Alan desteği ile Sivil Toplum İnisiyatifi Derneği tarafından, 7 Mart 2022 ile 4 Nisan 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ankete toplam 53 STÖ, çevrimiçi olarak katılmıştır.

Bölgelere Göre Dağılım

Ankete katılan STÖ'lerin %75'i Lefkoşa merkezlidir.

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Anket Hakkında: Temel Veriler (2)

02

Tescil Durumu

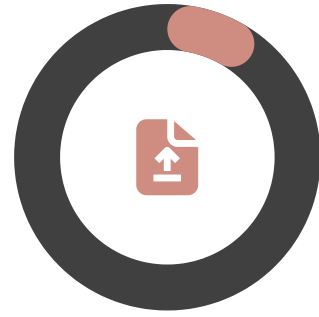
68.63%

Tescil Edilmiş

19.61%

Tescil Edilmemiş

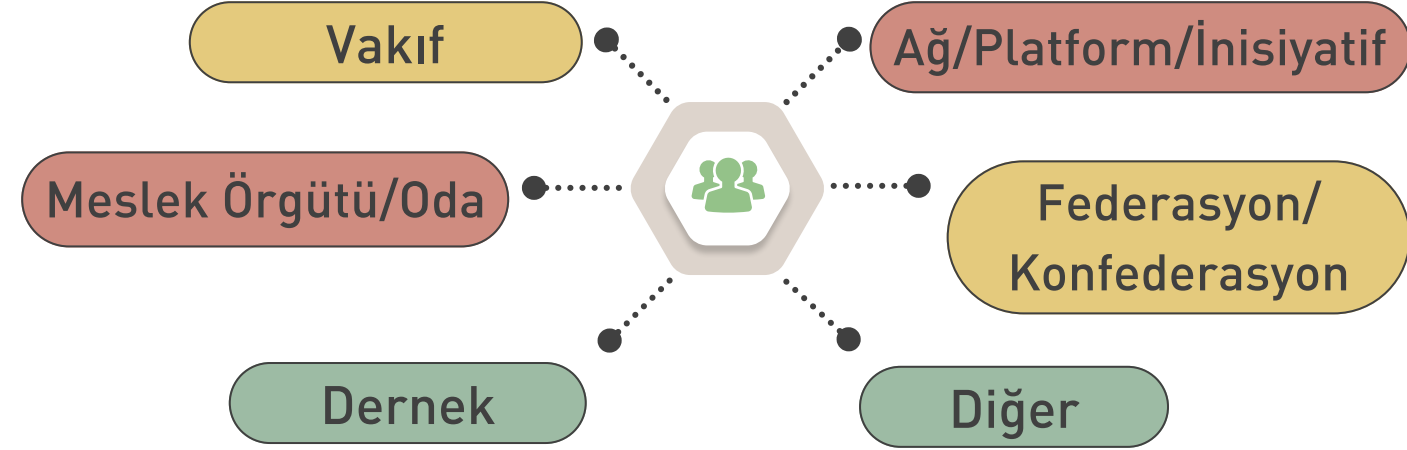

11.76%

Tescil Aşamasında

03

Örgütlenme Biçimi

Federasyon/Konfederasyon: 1.89%

Ağ/Platform/İnisiyatif: 16.98%

Meslek Örgütü/Oda: 7.55%

Dernek: 62.26%

Vakıf: 5.66%

Diğer: 5.66%

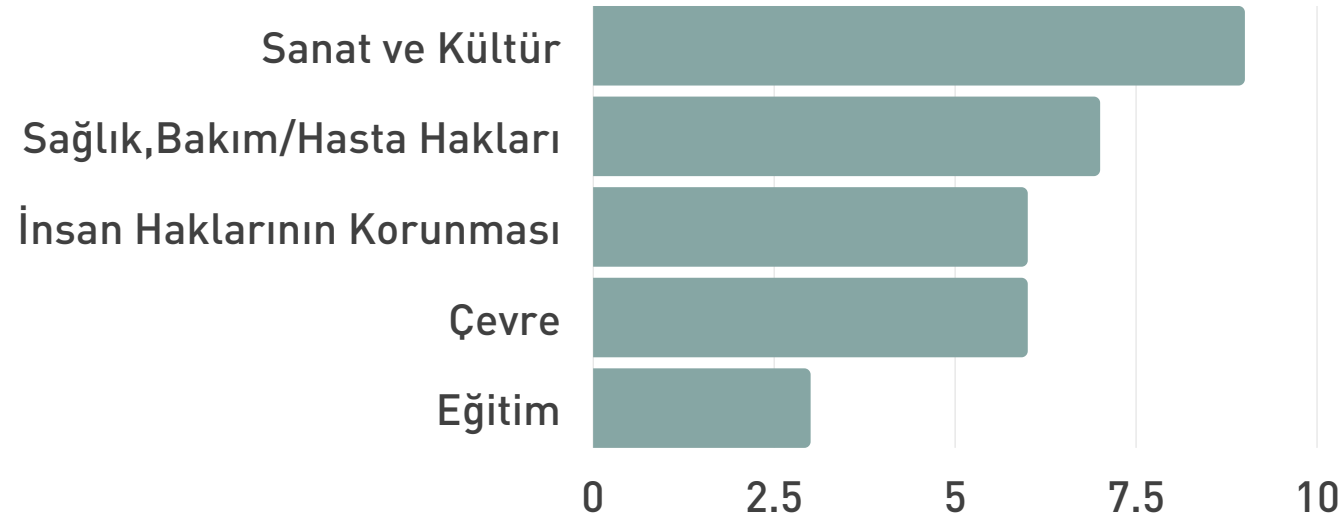
Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Anket Hakkında: Temel Veriler (3)

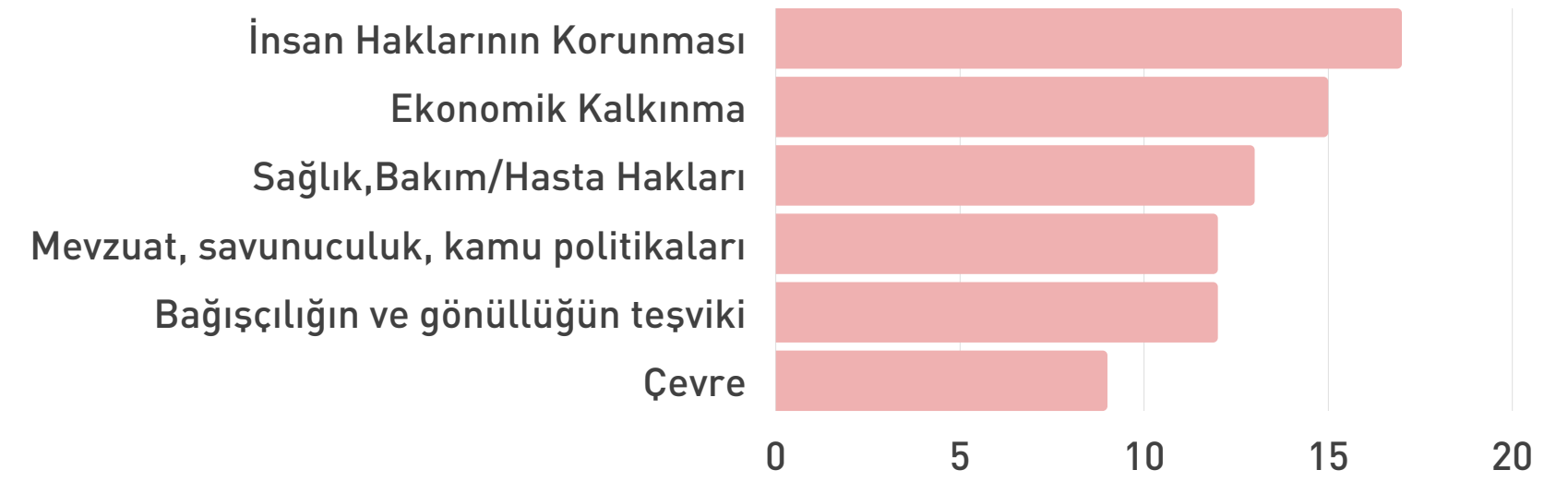
04

STÖ'lerin çalışma alanı

05

Çalışma alanına etki eden diğer alanlar

Kesişimsellik; cinsiyet, cinsel yönelim, sınıf, ırk, ulus, engellilik ve yaş/kuşak gibi kategorilerin birbirinden bağımsız kategoriler olarak ele alınamayacağını vurgulayan bir yaklaşımdır. Geniş anlamda bir hak alanının diğer hak alanlarıyla kesişmesi, sorun alanlarının ortaklaşması olarak tanımlanabilir.

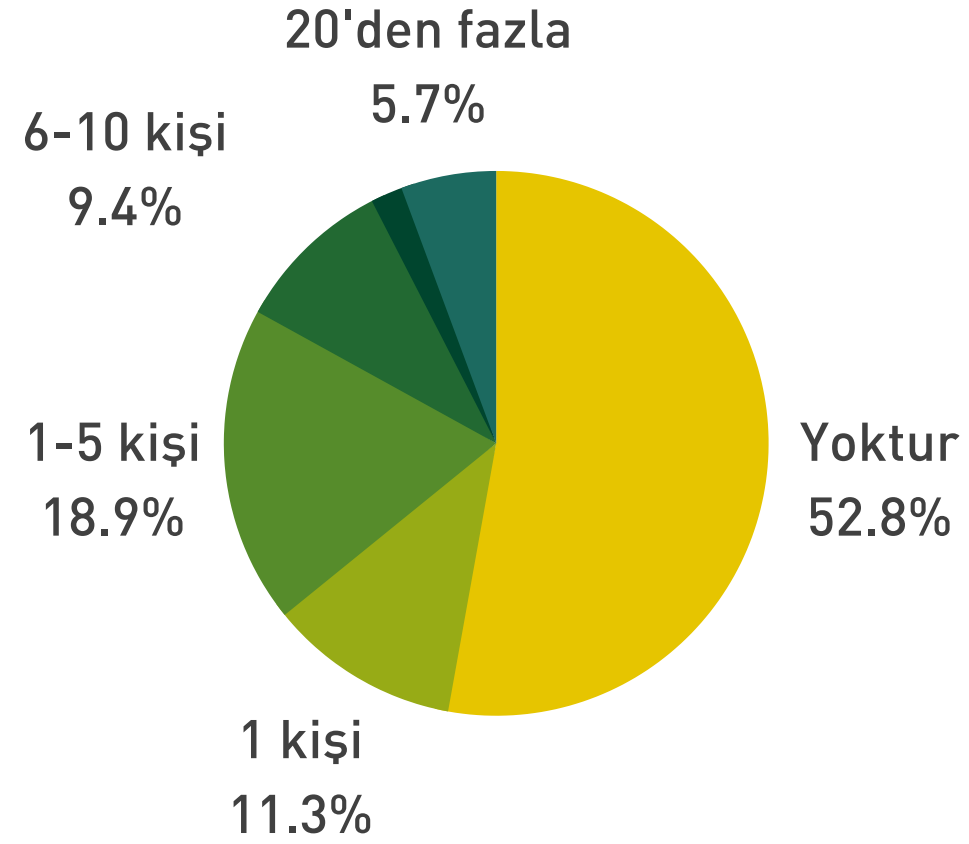
Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Anket Hakkında: Temel Veriler (4)

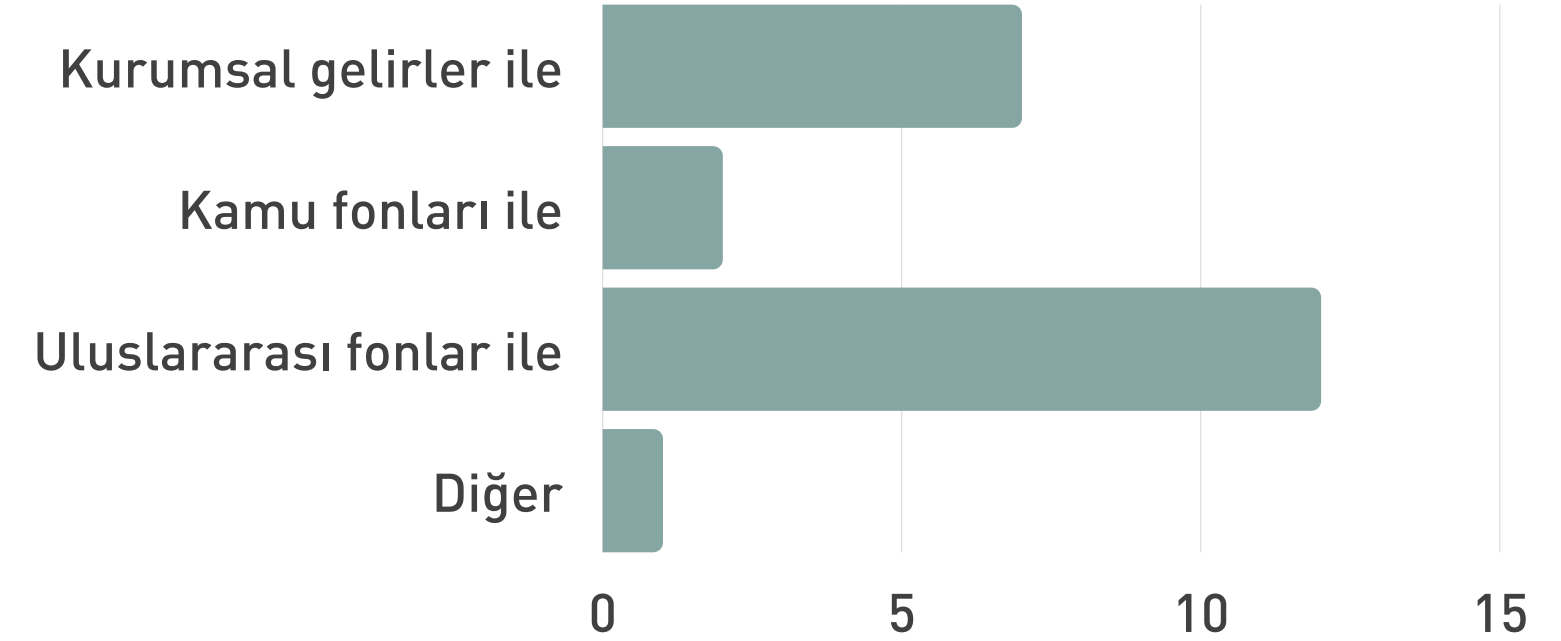
06

STÖ'lerin maaşlı çalışan sayısı

07

Maaşlı çalışanların finansman kaynakları

Ankete katılan STÖ'lerin %52.83'ü maaşlı çalışanı olmadığını belirtmiştir. Maaşlı çalışanı olan STÖ'lerin %54.55'i çalışan maliyetlerini uluslararası fonlar aracılığı ile karşılarken; %32.82'si çalışan maliyetlerini üye aidatları, bağışlar ve faaliyetlerden elde edilen gelirler, olmak üzere kurumsal gelir kaynakları ile karşılamaktadır.

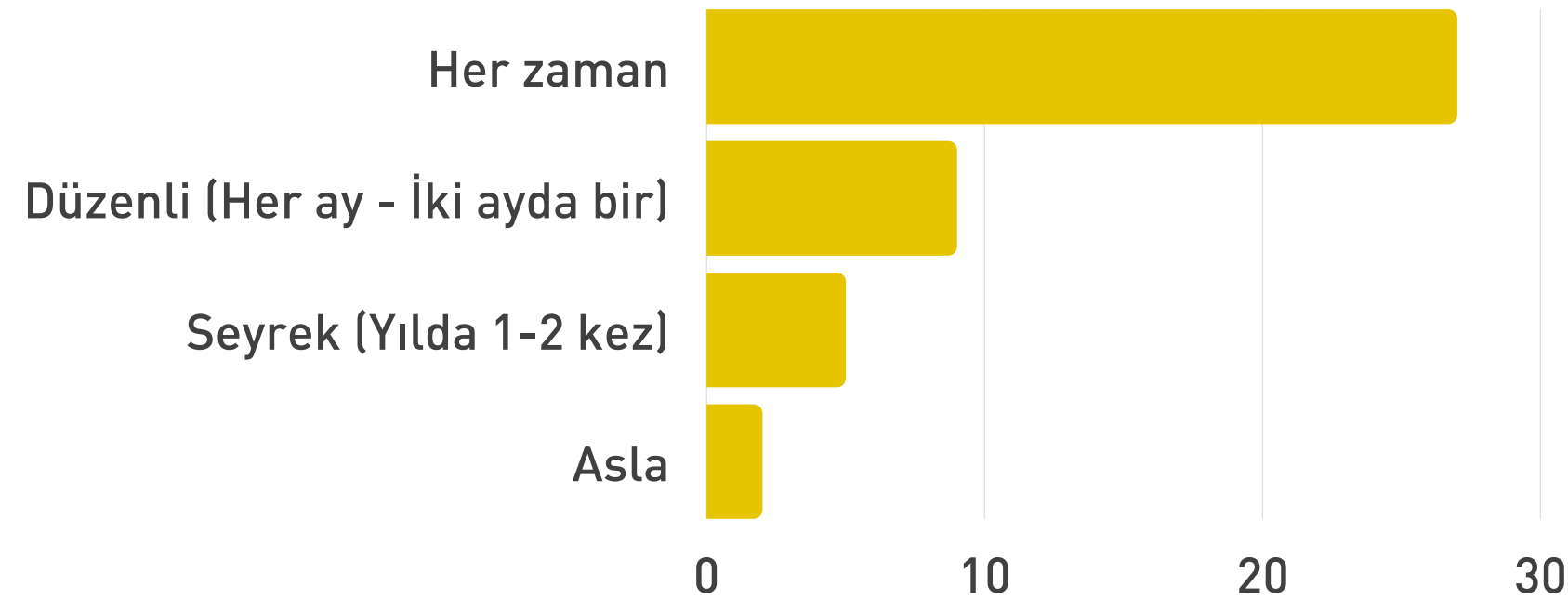

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Anket Hakkında: Temel Veriler (5)

08

Gönüllülerle Çalışma Deneyimi

Gönüllülük, STÖ'ler için çok önemli bir insan kaynağı olmakla kalmaz aynı zamanda sivil toplumun ve örgütlenmenin anlamını barındırır. Ankete katılan STÖ'lerin %62.79'u gönüllülerle her zaman çalıştığını belirtmiştir. Bu rakama düzenli olarak gönüllülerle çalıştıklarını belirten STÖ'leri de eklersek; STÖ'lerin %83'den fazlasının gönüllülerle çalıştıklarını belirttiklerini görebiliriz.

Temel Sorunlar

Ankete katılan STÖ'lerin karar vericilerle etkileşimlerinde karşılaştıkları sorunlar:

Destek verilmemesi

48.84%

İdarenin STÖ'lerin faaliyetlerine destek vermemesi (örn. kamu finansmanının sağlanmaması).

Standartların belirsizliği

41.86%

Uygulama standartlarının açık bir şekilde belirlenmemiş olması (tutarsız uygulamalar).

Karar alma mekanizmalarındaki yetersizlik

41.86%

STÖ'lerin karar alma süreçlerine katılımı konusunda karar vericilerin isteksizliği ve/veya yetersiz mekanizmalar.

Yasal çerçevenin yetersizliği

32.56%

Yasal çerçevenin STÖ'ler için destekleyici nitelikte olmaması (dernekler yasası, vergi yasaları, vb.).

Yetersiz kapasite

32.56%

İdarenin bünyesinde çalışan teknik personelin bilgi düzeyinin ve/veya kapasitesinin yetersiz olması

Karmaşık prosedürler

23.26%

Bürokratik prosedürlerin karmaşık olması (tescil, raporlama, vb.).

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

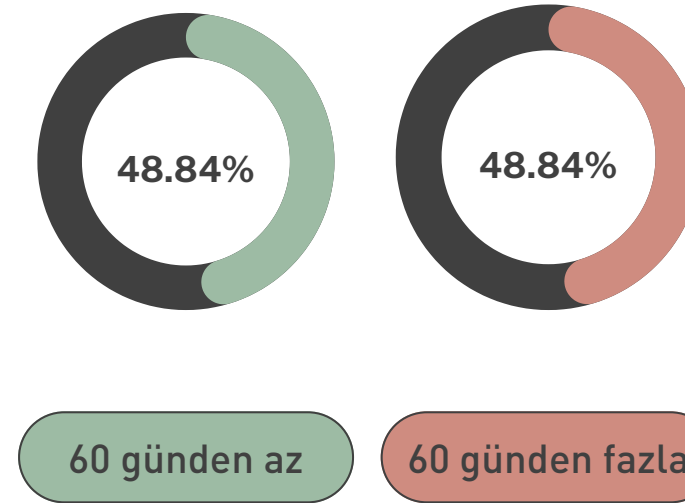
Temel Sorunlar (2)

Bu sorunlar, STÖ'lerin alanda yaşadıkları zorlukları yansıtmaktadır. Ankete katılanların %40'ından fazlasının karar vericilerin STÖ'lerin önemi ve toplumdaki rollerine dair anlayışın değişmesine ilişkin sorunlara öncelik vermişlerdir.

Mevzuata dair gerekliliklerin basitleştirilmesi ve ilgili mercilerin bilgi ve kapasitelerinin arttırılması gerekliliği de öne çıkan diğer sorun alanlarıdır.

Özellikle mevzuat ve uygulama arasındaki sorunlar tescil sürecinde göz önüne serilmektedir.

Tescil süreci kaç gün sürdü ?

Tescil sürecinin 60 günden uzun sürmesinin nedenleri arasında, resmi makamların iş yükü/veya kapasite eksikliği (personel yetersizliği) öne çıkan yanıt olmuştur (%20.93).

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Temel Sorunlar (3)

Dernekler Yasası'nın Uygulanmasına İlişkin Sorunlar

- 01 Yıllık raporlamada kullanılacak yazılı raporlama standartlarının olmaması
- 02 Tescil sırasında veya tüzük değişikliklerinin onaylandığı bir genel kurul sonrasında resmi makamlara sunulacak belgelere ilişkin yazılı kılavuz/standartların olmaması
- 03 Dernek tüzüğünün hazırlanmasına dair yazılı bir kılavuzun olmaması

Tüm bu sorunlar, hem STÖ'lerin hem de karar vericilerin, tüm süreçlerin ne şekilde basitleştirilebileceği ve yaşanan gecikmelerin önlenmesine ilişkin karşılıklı anlayışın artırılması gerektiğini göstermektedir.

Bu ortak anlayışı mümkün kılacak araç ise, STÖ'lerin temel gerekliliklerini ve yetkili makamlara sunmaları gerekenlere ilişkin bir kılavuz/rehber olarak ön plana çıkmaktadır.

Söz konusu kılavuz/rehber, mevzuatın zamanında ve doğru uygulanmasını sağlamaya hizmet edecek, taraflar için de süreci daha sürdürülebilir kılacaktır.

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Finansman

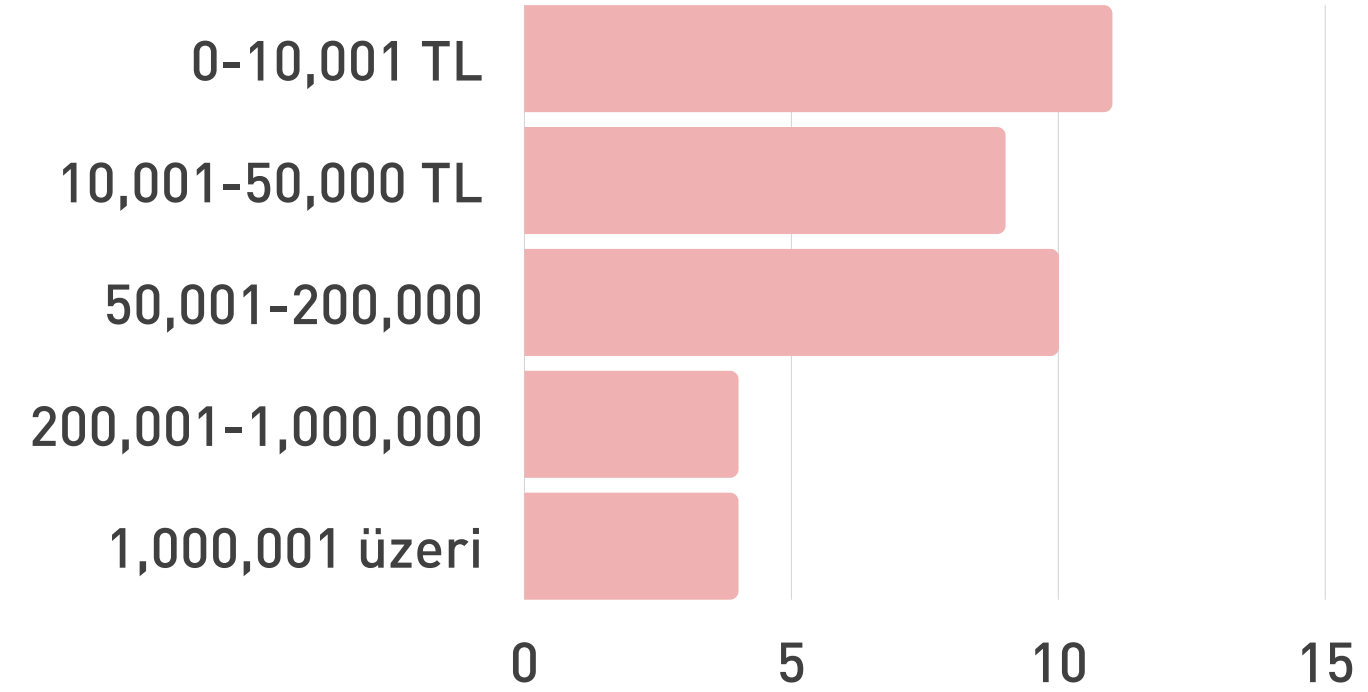

Finansman, STÖ'lerin faaliyetlerini sürdürmeleri için kuşkusuz önemli bir ihtiyaçtır.

Yıllık bütçelerin büyüklüğü, farklı finansman kaynaklarına erişip erişememeleri, STÖ'lerin profesyonel çalışana sahip olup olmamalarına kadar STÖ'ler için hayati bir rol oynamaktadır.

Ankete verilen cevaplardan ortaya çıkan sonuçlar, finansman ile yaşanan sorunları da ortaya çıkartmıştır.

STÖ'lerin yıllık bütçeleri

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Finansman (2)

Finansman kaynakları

01

Uluslararası donörler

02

Avrupa Birliği

03

Bireysel Bağışlar

04

Üye Aidatları

STÖ'lerin belirttiği üzere, devlet ve belediye finansmanı, kurumsal bağışlar ve ekonomik faaliyetler de derneklerin gelir kaynaklarından bazılarıdır. Türkiye Büyükelçiliği tarafından sağlanan finansman da STÖ'lerin gelir kaynakları arasında yer almaktadır.

STÖ'lerin %48.78'i dijital araçlarla veya yüz yüze kampanyalar düzenleyerek kaynak geliştirme faaliyetleri düzenlediklerini vurgulamışlardır.

Kaynak geliştirme faaliyetleri sırasında karşılaşılan sorunlar, "izinlerle ilgili bürokrasinin karmaşık ve gereksiz olması" ile "içsel sorunların eksikliği(insan kaynakları eksikliği, uzmanlık ve deneyim eksikliği, işbirliği yapılmaması, yanlış karar alımı, eksik planlama, vb.)" olarak ön plana çıkmıştır.

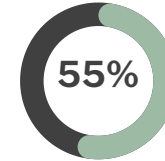

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Katılım

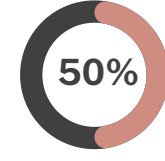
Karar vericilerin, STÖ'lere yönelik geliştireceği politikalarda yer vermesi için "sivil toplumun gelişimine yönelik bir politikaya" ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır.

Ankete cevap verenlerin %94'ü, STÖ'ler için geliştirilecek politikanın tasarım ve uygulamasında tarafların yer alacağı komitelerin kurulması gerektiğini belirtmiştir.

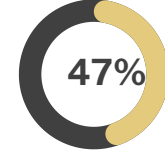

55%

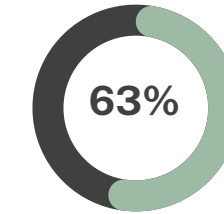
Yetkili makamların içselleştireceği ve uygulayacağı sivil toplum gelişimine yönelik bir politikaya ihtiyaç vardır.

Bakanlıklar bünyesinde sivil toplum örgütleri ile işbirliğine yönelik uzmanlaşmış yapılar ve kadrolar olmalıdır.

STÖ'lere yönelik kamu finansmanı mekanizmaları olmalıdır.

STÖ'ler karar alma süreçlerine (taslak yasa çalışmaları, yıllık bütçe çalışmaları vb.) etkin bir şekilde katılmıyor.

Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Katılım

Bu sonuçlar, karar alma süreçlerine etkin bir şekilde katılımın, STÖ'ler açısından ne denli önemli olduğunu bir kez daha vurgulamıştır.

Karar alma süreçlerine katılım gösteren STÖ'lerin %61'i çabalarının olumlu sonuç verdiğini belirtmiştir. Karar alma süreçlerinde, STÖ'lerin karar vericiler tarafından fikirlerinin sorulması (%52), STÖ'lerin tematik uzmanlıklarının sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Bununla birlikte, anket katılımcıların sadece %5'i STÖ'lerin politika oluşturma süreçlerine yeterince dahil olduğunu düşünmektedir.

Karar vericilerin STÖ'lerine yönelik politikalarında atmaları gerekli üç önemli adım

Yetkili makamlara STÖ'lerden istişare ve iletişimden sorumlu bir kişinin atanması

Karar alma süreçlerine STÖ katılımı için standartlar/rehberler oluşturulması

STÖ'lerin katılımının nasıl geliştirilebileceğine ilişkin geniş katımlı toplantılar düzenlenmesi

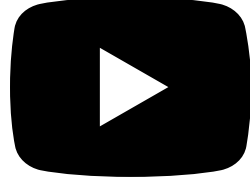
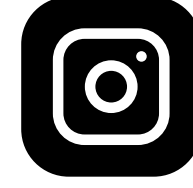
Sivil Toplum Durum Analizi - 2022

Öneriler

- 01 Katılımcı bir süreç aracılığıyla Kıbrıs'ta sivil topluma yönelik açık bir politikanın geliştirilmesi;
- 02 STÖ'lerle irtibat kuracak kişileri belirleyerek ve karar alma süreçlerine katılıma yönelik standartları geliştirerek STÖ'lerle iş birliğinin desteklenmesi;
- 03 STÖ'lerin taşıdığı yükümlülöklere ilişkin kılavuz materyaller geliştirerek Dernekler Yasası'nın uygulanmasının iyileştirilmesi ve yetkili makamlar bünyesinde STÖ'lerin tescilinden sorumlu görevlilerin kapasitelerinin geliştirilmesi;
- 04 STÖ'lere yönelik finansman desteğinin sağlanması ve finansman desteğine ilişkin açık prosedürlerin oluşturulması.

**Dinlediğiniz için
teşekkür ederiz.
Bizi takipte kalın.**

@sitidernegi

Ahmet Sadık Sokak,
Temel Apartmanı 5/6,
Köşklüçiftlik, Lefkoşa.

info@sitidernegi.org

0533 874 01 90

